

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 45. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 24. juni 2009
Tidspunkt: Kl. 11.30
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Henrik Høegh (V) næstformand, Bjarne Laustsen (S), Jeppe Kofod (S), Margrethe Vestager (RV)

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 18.-19. juni 2009

Det Europæiske Råd 18-19/06-09 – bilag 7 (formandskabets konklusioner)
EU-note (08) – E 53 (notat om topmødet af 23/6-09)

Statsministeren: Der var topmøde i Bruxelles torsdag-fredag. Det var et godt møde, vil jeg mene. Da jeg var her inden topmødet, trak jeg de fire helt centrale punkter frem, nemlig 1) Klima, 2) Den økonomiske situation/finansiell regulering, 3) Irland og 4) Kommissionsformanden. I forhold til de fire temaer er det min vurdering, at topmødet havde et endog meget tilfredsstillende forløb.

Med hensyn til klima var der enighed om, at EU fortsat skal spille en aktiv og ledende rolle i arbejdet for at nå en ambitiøs global klimaafnåtte i København. EU har jo allerede taget frontpositionen, kan man sige, ved at formulere meget ambitiøse reduktionsforpligtelser. Opgaven nu er at få fastlagt EU's position i forhold til de øvrige spørgsmål, ikke mindst finansiering. Her blev der sendt et klart signal om, at EU er parat til at påtage sig sin fair andel af finansieringen af klimaindsatsen i udviklingslandene. Der er også fremskridt i arbejdet med at fastlægge de konkrete mekanismer, som skal sikre sammenhængen mellem finansiering og udledningsreduktioner. Der er også fastsat nogle principper for, hvad der skal være omdrejningspunktet ved fordelingen af finansieringen, nemlig betalingsevne og udledningsniveau. Endelig – og det er sådan set det, jeg tillægger størst betydning – en tidsplan, som skal sikre, at EU får truffet de nødvendige beslutninger frem mod København, idet det nyindkomne formandskab i samspil med Kommissionen nu sætter fuld skrue på at få lavet det beslutningsgrundlag, der skal til, for at man senest i oktober kan afklare de udestående spørgsmål. Givet præmisserne – nogle af dem diskuterede vi jo sidst – er det klart tilfredsstillende.

Et andet vigtigt tema er spørgsmålet om den økonomiske situation, hvor der både i regi af EU og på nationalt plan, herunder også i Danmark, er taget en lang række tiltag rettet både mod den finansielle sektor og mod realøkonomien. Der var enighed om fortsat at følge det tæt. Der var også enighed om behovet for en markant styrkelse af reguleringen af de finansielle markeder. Et vigtigt konkret resultat fra topmødet var tilslutning til hovedlinjerne i Kommissionens forslag om at etablere en ny europæisk tilsynsstruktur. Der er enighed om, at de nye euro-

pæriske tilsynsmyndigheder skal kunne træffe bindende afgørelser, både når det gælder fortolkningen af de fælles regler og i tilfælde af uenighed mellem nationale finanstilsyn i spørgsmål, hvor der opstår en konflikt mellem hjemland og værtsland for en finansiel institution. Samtidig blev det præciseret, at det ikke er meningen, at den nye finanstilsynsstruktur skal gribe direkte ind i medlemsstaternes budgetansvar, f.eks. i forbindelse med konkrete bankredninger. Retningen er altså ganske klar, og den er der opbakning til. Nu er der så brug for at drøfte og afklare en lang række tekniske spørgsmål, når Kommissionen til efteråret fremsætter konkrete forslag til retsakter. Men det Europæiske Råd har i hvert fald sendt et klart signal om retningen. Det synes jeg, vi fra dansk side kan være tilfredse med. Den finansielle krise – vi har jo diskuteret dette i flere omgange – har jo afdækket behovet for et styrket finansielt tilsyn også i EU, som bedre kan matche de grænseoverskridende finansielle aktører. Min samlede konklusion på dette punkt er, at vi sådan set nåede et pænt stykke vej og fik bygget bro mellem de uoverensstemmelser, der var. I overensstemmelse med den drøftelse, der var her sidst, har vi klart trukket i den retning, at der skal være et stærkt grænseoverskridende tilsyn. Vi har også nævnt den særlige danske interesse – som vi heldigvis ikke har eksklusivt; så hjalp det måske ikke så meget – for også at se på spørgsmålet om alternative investeringsfonde, hedgefonde m.v.

Så er der Irland og Lissabontraktaten, hvor der blev fundet en god løsning på spørgsmålet, som tager højde for de bekymringer, som de irske vælgere har udtrykt, og som baner vejen for en ny folkeafstemning i Irland. Indholdet af den irske pakke ser ud som forventet, nemlig 1) en aftale om, at alle medlemslandene med Lissabontraktaten også fremover vil få ret til at udpege et medlem af Kommissionen, 2) juridiske garantier vedrørende irsk neutralitet, skattepolitik og de såkaldte socio-etiske spørgsmål, 3) en politisk erklæring om den vægt, som EU tillægger en række emner, herunder arbejdsmarkedspolitikken. Det springende punkt på topmødet var jo spørgsmålet om, hvorvidt den folkeretlige aftale, som indeholder de juridiske garantier, på et senere tidspunkt skulle omdannes til en egentlig EU-protokol – og i givet fald hvornår. På det punkt blev vi enige om, at de irske garantier i forbindelse med den førstkommende udvidelsestraktat ville blive omdannet til en protokol. Der er tale om et politisk tilsagn, som er afspejlet i selve konklusionerne fra Det Europæiske Råd. Med det er der udsigt til, at der nu udskrives en folkeafstemning i Irland. Får den et positivt udfald, så vil Lissabontraktaten kunne træde i kraft ved udgangen af året. Men man skal selvfølgelig ikke tage udfaldet af den irske afstemning for givet.

Jeg vil lige føje til, at vi også på topmødet på ny bekræftede, at der skal findes en overgangsløsning vedrørende spørgsmålet om sammensætningen af Europa-Parlamentet i den resterende del af valgperioden, fra Lissabontraktaten træder i kraft og frem til valget i 2014.

Så er der spørgsmålet om kommissionsformanden. Fra begyndelsen af diskussionen, som var hovedemnet på den middag, der var torsdag aften, var der fuldstændig og aldeles entydig politisk opbakning til at genopstille den nuværende kommissionsformand, Barroso, til en ny periode. Det blev også diskuteret her i Europaudvalget, sidst jeg var her. Positionerne er jo klare. Derfor kan det ikke

overraske udvalget, at jeg synes, der er tale om en god og klog beslutning. Det er afgørende, at vi sikrer ro og kontinuitet, ikke mindst i en tid der er præget af store udfordringer. Der er hele det økonomiske område. Der er også en særlig dansk interesse i forbindelse med forberedelsen af COP15. Jeg vurderer det entydigt positivt, at spørgsmålet om formandskabet for Kommissionen kan afklares hurtigst muligt. Det er en politisk principbeslutning, der her er truffet. Der er stor opmærksomhed i Rådet på den rolle, som Europa-Parlamentet spiller og kommer til at spille. Der er jo forskel på det eksisterende traktatgrundlag og den nye traktat. Under alle omstændigheder spiller Europa-Parlamentet jo en vigtig rolle, og den bliver stadig vigtigere. Derfor har vi bedt det afgående og indkommende EU-formandskab om at konsultere Europa-Parlamentet for at undersøge, om der er opbakning til Barroso, og om den opbakning i givet fald kan manifesteres ved den samling, der finder sted medio juli. Det håber jeg selvfølgelig lykkes, for det vil skabe ro om Kommissionen, og det vil gøre det muligt for Barroso hen over sommeren at arbejde med spørgsmålet om den kommende Kommissions sammensætning og program.

Så meget om de fire hovedemner. Derudover var der en drøftelse mellem udenrigsministrene om situationen i Afghanistan og Pakistan med fokus på forløbet frem mod valgene i Afghanistan i slutningen af august. Vi vedtog også erklæringer om udviklingen i Iran. Her går udviklingen jo hurtigt. I fredags havde vi fælles erklæringer. Nordkorea og Burma er også afspejlet ved erklæringer i mødets konklusionstekst.

Svend Auken sagde, at hvis han som en af kritikerne på det møde, hvor statsministeren forelagde topmødet, skulle bedømme det samlede resultat, ville han sige, at det var et ret godt resultat, der var kommet ud af mødet. Vi fik ikke den klimæløsning, vi ønskede, men vi fik lagt pres på det kommende formandskab.

Med hensyn til de finansielle institutioner gik Svend Auken ind for, at bankfolk skulle være konservative og se på sikkerheden og trygheden. De kreative typer er der mere brug for i erhvervslivet.

Han mente, løsningen for Irlands vedkommende var elegant. Hvis Irland stemmer ja, er der så problemer i andre lande, f.eks. Tjekkiet?

Med hensyn til kommissionsformanden henviste Svend Auken til, at et flertal i udvalget stillede spørgsmålstegn ved Barroso. I det nyvalgte Europa-Parlament har han stærk støtte fra den kristdemokratiske gruppe, mens der er en bastant modstand mod ham fra socialdemokraterne og vist nok også blandt de eurokritiske konservative, mens der var delte meninger hos de liberale. Men i øvrigt henviste han til, at man som punkt 2 på Europaudvalgets dagsorden skal have en diskussion med statsministeren om udpegningen af den nye kommission. Svend Auken erkendte, at det er regeringen, der bestemmer.

Margrethe Vestager citerede fra indledningen til topmødekonklusionerne: "En vellykket bekæmpelse af klimaforandringer vil også bidrage til overgan-

gen til en holdbar økonomi og skabe nye job." Det syntes hun lød vældig godt, idet hun pegede på, at ingen af de europæiske vækstpakker havde haft klima som et væsentligt emne. Hun håbede, topmødeerklæringen ville føre til konkrete handlinger. Hun spurgte, hvad det danske bidrag havde været til diskussionen om, hvordan man skaffer flere penge til, at ulandene kan modstå klimaforandringerne. Mener statsministeren, man er kommet tilstrækkeligt langt til, at man kan nå et konkret resultat i København til december? Går det hurtigt nok?

Når problemet med Irland nu har fundet en konstruktiv løsning, hvilke andre barrierer ser statsministeren så for en vedtagelse af Lissabontraktaten?

Bjarne Laustsen henviste til, at statsministeren mange gange har sagt, at vi hverken kender dybden eller længden af krisen. Er der nogen i EU-systemet, der ved, om vi har nået bunden? Vi oplever stadig væk, at virksomhederne har svært ved at få bevilget midler til selv fornuftige projekter. Han mente, arbejdet hermed må koordineres på europæisk plan.

Bjarne Laustsen rejste et problem, som han havde diskuteret både med justitsministeren, beskæftigelsesministeren og fødevareministeren, nemlig at reglerne om det indre marked fører til, at 8 millioner grise årligt sendes ud af landet for at blive slagtet i Tyskland. Det skyldes, at man i Tyskland underbetaler de østeuropæiske kolonnearbejdere, der udfører arbejdet. Derfor mente han, man måtte overveje at indføre en mindsteløn på det område, selv om han var klar over, at det var en øm tå, idet vi normalt siger, at lønnen er noget, arbejdsmarkedets parter tager sig af.

Statsministeren svarede Svend Auken, at der er tre lande, som endnu ikke har ratificeret Lissabontraktaten, nemlig Irland, Polen og Tjekkiet. Nu skal der være en folkeafstemning i Irland, hvis resultat man ikke skal tage for givet, men hvis det bliver et ja, må de andre lande tage stilling til, hvad de vil gøre.

Statsministeren indrømmede, at man kunne se forskelligt på Barroso, men selv var han ikke i tvivl om, at hvis EU skal finde svar på de udestående spørgsmål vedrørende klima, er der brug for et udspil fra Kommissionen, og i den forbindelse er det vigtigt, at man får en arbejdsdygtig kommission, og at de kommissærer, der sidder i øjeblikket, ikke går fuldstændig i pause. Derfor håbede han, at Europa-Parlamentet hurtigt ville godkende en genudnævnelse af kommissionsformanden, således at denne kunne få arbejdsro.

Statsministeren sagde i sine bemærkninger til Margrethe Vestager, at han mente kun, det ville lykkes at skabe et resultat i København, hvis der skabes den rigtige alliance mellem EU, USA og Kina. Derfor håbede han, der ville komme positive signaler fra disse tre landegrupperinger på topmødet i Italien om 14 dage. Statsministeren pegede på, at koblingen mellem klima og bekæmpelse af krisen bl.a. aftegner sig i den plan, hvori det er aftalt, at der skal allokeres 4 mia. euro til klima. I Den Europæiske Investeringsbank er der også lagt op til, at der skal formidles lån til klimaformål. Også i det langsigtede arbejde med de nye finansielle perspektiver vil det være naturligt, at klima kommer ind. Om man er nået tilstrækkeligt langt med hensyn til at finde res-

sourcer, således at vi kan få et positivt resultat i København, kan vi først vide, når vi ser resultatet i København. Statsministeren mente, at de konklusioner, man havde draget på topmødet, er så fremadrettede, som det var muligt at gøre dem i den nuværende situation. I den forbindelse lagde han mest vægt på, at der nu ligger en meget klar tidsplan.

Statsministeren sagde til Bjarne Laustsen, at heller ikke på topmødet havde det været muligt at sige, hvornår krisen hørte op. Situationen er fortsat præget af usikkerhed, og netop af den grund er det vigtigt med en fortsat tæt opfølgning og dialog.

Problemet med slagting af svin i udlandet blev ikke drøftet på topmødet.

Svend Auken pegede på, at Danmark har en mæglerrolle ved topmødet i København til december, og han var enig i, at det afgørende bliver, hvad man siger i de tre landegrupperinger, statsministeren nævnte.

Punkt 2. Samråd med statsministeren vedr. samrådsspørgsmål X om udpegningen af den nye Europa-Kommission

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål X (vedlagt)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Ministeren bedes – i lyset af de kommende forhandlinger om udpegningen af den nye Kommission – redegøre for, hvad regeringen har til hensigt at arbejde for i forbindelse med udpegningen af den nye Kommission, herunder især udpegningen af den nye danske kommissær samt den nye formand for Kommissionen.”

Svend Auken begrundede samrådsspørgsmålet, idet han udtrykte glæde over, at statsministeren havde indvilget i en meningsudveksling om udpegningen af den danske kommissær, selv om der var enighed om, at dette var et regeringsprærogativ. Han nævnte, at det ser ud til, at Lissabontraktaten træder i kraft, og at hvert land også i fremtiden vil have en kommissær, hvilket vi kun kan være tilfredse med. Han pegede på, at den nye kommission ser ud til at blive uhyre skævt sammensat politisk, idet den tegner til at komme til at rumme 24 borgerlige kommissærer og 3 socialdemokrater. På den baggrund foreslog han, at Danmark pegede på Poul Nyrup Rasmussen, som med sin baggrund som statsminister og som ledende skikkelse i Europa-Parlamentet givetvis ville få det økonomiske område som sin ressource og blive næstformand i Kommissionen. Det ville være et signal om, at vi i Danmark satser på at få den bedste kandidat uanset partifarve. Svend Auken forventede ikke, at statsministeren ville afsløre sine inderste tanker, men håbede, han ville gøre sig nogle principielle overvejelser om udpegningen af den danske kommissær.

Statsministeren: Der er jo to dele i samrådsspørgsmålet. Der bliver spurgt til, hvad regeringen har til hensigt at arbejde for i forbindelse med udpegningen af den nye Kommission, herunder især udpegningen af den nye danske kommissær samt den nye formand for Kommissionen. Det ene leder jo til det andet. Rent processuelt er det jo sådan, at spørgsmålet om besættelse af kommissionsposterne jo sker i dialog med kommissionsformanden, som vi jo først skal vide hvem er. Her har jeg klart tilkendegivet, hvad vores ræsonnement har været. Det har vi ikke set helt ens på. Jeg ved også, at der er andre – der var vist kun et navn, der indgik i det, Svend Auken sagde – der har set anderledes på det. Alt det må vejes med ind, når vi på et tidspunkt skal konsultere den nye formand. Hvem kan vi møde med, som kan have et godt samarbejde med vedkommende? Det er i hvert fald sådan, at af hensyn til kontinuitet m.v. – af de grunde, jeg har angivet – lægger vi vægt på, at det bliver Barroso.

Så er der det andet spørgsmål om det kommende danske medlem af Kommissionen. Det handler selvfølgelig om at få udnævnt den bedst mulige kandidat og

om at sikre denne kandidat den bedst mulige opgaveportefølje. Det er jo en udfordring. Den bliver ikke mindre af, at der bliver flere lande. Det har været en voksende opgave over årene. Der er jo rift om de attraktive porteføljer, større end nogen sinde før. Nu vil hvert land fortsat have en kommissær. Det er jeg enig i er en god ting. For at sikre, at vi opnår det bedst mulige resultat, er det centralt for os, at vi har spillerum og fleksibilitet. Derfor er det jo en regeringsbeslutning, hvem der nomineres som dansk kommissærkandidat. Jeg forstår, at det ser vi sådan set ens på. Det er også afgørende, at forhandlingerne kan ske i fuld tillid og fortro- lighed. Både af hensyn til Kommissionen, men også af hensyn til den eller de danske kandidater, der måtte bringes i spil. Der er jo tale om en dialogbaseret proces, hvor vi ikke bare siger: Tag denne person. Vi er interesseret i også at få en dialog med kommissionsformanden, der mere åbent går på: Hvad er mulighe- derne, hvis det er den person kontra en anden person? I sidste ende bliver det jo en afbalancering af personer og porteføljer, som er udslagsgivende for, hvem vi endegyldigt indstiller. Den proces må nødvendigvis ske i diskretion. Ellers er der næppe heller ret mange, der har lyst til at lægge navn og rygte til at deltage i den. Der er derfor grænser for, hvor meget jeg kan sige her i dag. Jeg kan oplyse, at vi vil give dette spørgsmål energi og opmærksomhed. Jeg vil også gerne sige, at når det samlede forhandlingsforløb gør det muligt, vil Folketinget naturligvis blive underrettet om udfaldet.

Med hensyn til tidsplanen vil jeg sige, at det ene jo hænger sammen med det an- det. Hvad er det for en proces, der kører omkring Barroso? Der er i virkeligheden to mulige udfald – og så er der sikkert alle mulige mellemveje. Der er ingen tvivl om, at det, regeringslederne helst ser, er, at den entydige opbakning – på tværs af landegrænser og partiskel – til Barroso, resulterer i, at der kommer en hurtig proces, og at Parlamentet ved den første session medio juli genvælger Barroso. Hvis det sker, så har vi altså en kommissionsformand, som allerede medio juli har mandatet på plads, og som kan indlede konsultationer, hvad han rimeligvis også vil gøre. Alternativet er jo, at der kommer en mere langstrakt proces i Parlamen- tet. Derfor kan jeg ikke sige noget om tidsplanen med sikkerhed.

Jeg beklager meget, men jeg er nok ikke i stand til i dag at komme denne pro- blemstilling ret meget nærmere.

Margrethe Vestager havde respekt for, at det i sidste instans er statsministe- rens beslutning, hvem han vil udpege til dansk kommissær, men hun opfor- drede statsministeren til på en eller anden måde at inddrage Folketinget i overvejelserne og derved få en mere demokratisk baggrund for sin beslutning – også for at gøre de europæiske spørgsmål til en integreret del af den dan- ske politiske debat. Hun spurgte, hvilke erfaringer man har fra andre lande med hensyn til inddragelse af parlamenterne.

Svend Auken var klar over, at der var tale om et kæmpe puslespil, når der skulle være 27 kommissærer til reelt 10 eller 12 porteføljer. Han gentog sin opfordring til at udpege Poul Nyrup Rasmussen, som er en af de dygtigste

politikere i Europa, idet man derved ville give kommissionen en politisk bredde.

Han forstod, at regeringen pegede på Barroso som formand for Kommissionen, og personligt havde han altid fundet Barroso charmerende, men han vidste, at dem, der arbejdede tæt sammen med ham i Europa-Parlamentet, ikke var så begejstrede. Det gjaldt socialdemokraterne, men også store dele af den liberale gruppe. Han forstod, hvis statsministeren ikke ville tilkendegive nogen holdning, men håbede, han ville lytte til, hvad der var blevet sagt i Europaudvalget.

Statsministeren bekræftede, at han havde hørt, hvad der var blevet sagt. Med hensyn til den demokratiske indflydelse pegede han på, at den først og fremmest ville blive udøvet af det nyvalgte Europa-Parlament. Kommissionen skal sammensættes på en måde, så den bliver arbejdsdygtig. Statsministeren mente, det for denne regering – og for alle fremtidige regeringer – ville være vigtigt, at den kunne være fleksibel og forhandle under diskretion.

Svend Auken sagde, at hvis det ikke kunne blive Poul Nyrup Rasmussen, mente han, Mariann Fischer Boel ville være et godt bud, idet hendes arbejde hidtil i Bruxelles stod til et 13-tal efter den gamle karakterskala. Det mente de folk, der havde samarbejdet med hende, bl.a. Dan Jørgensen. Også over for oppositionen i Europaudvalget og Folketinget havde hun altid været meget åben og meget imødekommende. Derfor ville hun være at foretrække frem for en eller anden i europæisk sammenhæng ukendt dansk minister, som nok ville få en mindre betydningsfuld portefølje.

Margrethe Vestager mente også, Mariann Fischer Boel havde udført et udmærket stykke arbejde, og at overvejelserne om kontinuitet også talte til fordel for hende.

Hun gentog sit spørgsmål, om statsministeren ville inddrage Folketinget i sine overvejelser, kunne man eventuelt forestille sig en høring i Folketinget af den nye kommissær, og vidste statsministeren noget om, hvordan man gjorde i andre lande?

Formanden sagde, at man ville tage en dialog med Statsministeriet om Folketingets eventuelle inddragelse. Det mente han ikke, man var klædt på til at tage stilling til i dag. Udvalget ville undersøge, hvilke procedurer man anvendte i de andre EU-lande.

Bjarne Laustsen spurgte, om statsministeren havde en helt tredje kandidat i tankerne, siden han ikke ville forholde sig til de to foreslåede, velkvalificerede kandidater.

Statsministeren havde også selv iagttaget den respekt, der stod om Mariann Fischer Boel, men ville i øvrigt ikke gå ind i diskussionen om de to nævnte.

Statsministeriet bidrog gerne med at skaffe oplysninger om, hvilke procedurer man anvendte i de andre EU-lande. Så vidt han vidste, var der kun ét land, hvor udpegningen af kommissær ikke var et regeringsprærogativ.

Formanden takkede for den gode dialog. Han pegede på, at Europa-Parlamentet først kommer ind med sin udspørgen af kommissærerne og sin godkendelse, når den nye kommissionsformand har drøftet navnene med statsministrene og har foretaget sin foreløbige udpegning, og at det meget sjældent er sket, at Parlamentet har forkastet et emne.